

แผนการจัดและประเมินผลการเรียน

รายวิชา ส 22102 พระพุทธศาสนา 3
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ครูผู้สอน นางสาวธารารัตน์ จิตต์รง

0.5 หน่วยกิต 1 คาบ/สัปดาห์
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558

1.คำอธิบายรายวิชา

ศึกษา พุทธประวัติ สรุปและวิเคราะห์พุทธประวัติ (การผจญมาร การตรัสรู้ (ธรรมคุณ 6) การสั่งสอน) ศึกษา การบริหารจิตและเจริญปัญญา สวดมนต์แปลและแผ่เมตตา รู้และเข้าใจวิถีปฏิบัติและประโยชน์ของการ บริหารจิตและเจริญปัญญา ฝึกการบริหารจิตและเจริญปัญญาตามหลักสติปัฏฐาน 4 เน้นอานาปานสติ นำวิธีการบริหารจิตและเจริญปัญญาไปใช้ในชีวิตประจำวัน ใช้พัฒนาการเรียนรู้ การทำงานการแก้ปัญหาชีวิต ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการเน้น 2 วิธี คือ วิธีคิดแบบอุบายปลุกเร้าคุณธรรม และวิธีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์ ศึกษาและลงมือปฏิบัติเกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา วันวิสาขบูชา วันอัฐมีบูชา (ทุกข์ :ชาติ ชรา มรณะ) อริยสัจ 4 ทุกข์ (ชั้น 5 อายุตนะ) สมุทัย (อกุศลกรรม 10 อบายมุข 6) นิโรธ (สุข 2) มรรค (กุศลกรรม 10 มงคล 38) อาสาฬหบูชา (บุพนิมิตของมัชฌิมาปฏิปทา) วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันเทโวโรหณะ วันธรรมสวนะ ศาสนพิธี การทำบุญตักบาตร การถวายภัตตาหารสิ่งของที่ควรถวายและสิ่งของต้องห้ามสำหรับพระภิกษุ การถวายสังฆทาน เครื่องสังฆทาน การถวายผ้าอาบน้ำฝน การจัดเครื่องไทยธรรม เครื่องไทยทาน การกรวดน้ำชาตกและพุทธศาสนสุภาษิต มิตตวินทุกชาตก พุทธศาสนสุภาษิต กมมุนา วตตตี โลโก : สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม กลยาณการี กลยาณิ ปาปการี จ ปาปโก: ทำดีได้ดี ทำชั่ว ได้ชั่ว

โดยใช้กระบวนการบูรณาการ การสืบค้นข้อมูล กระบวนการกลุ่ม กระบวนการคิดวิเคราะห์ โยนิโสมนสิการ การฝึกปฏิบัติ กระบวนการทางสังคม บทบาทสมมติและการแก้ปัญหา

เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามีศรัทธาต่อพระรัตนตรัย มีค่านิยมอันพึงประสงค์ ซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย มีความเข้มแข็งเชิงจริยธรรม เห็นคุณค่าของตนเอง สามารถพัฒนาชีวิตแก้ปัญหาของตนเอง ครอบครัว สังคมและโลก รักษาสิ่งแวดล้อม รักษาชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงานสู่ความสำเร็จ รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

2. ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 1.1 **รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข**

1. อธิบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือสู่ประเทศเพื่อนบ้าน
2. วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน
3. วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่เป็นรากฐานของวัฒนธรรมเอกลักษณ์ของชาติ และมรดกของชาติ
4. อภิปรายความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือกับการพัฒนาชุมชน และการจัดระเบียบสังคม
5. วิเคราะห์พุทธประวัติหรือประวัติศาสดาของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด
6. วิเคราะห์และประวัติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิด จากประวัติสาวก ชาดกเรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างที่กำหนด
7. อธิบายโครงสร้างและสาระโดยสังเขปของพระไตรปิฎกหรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ
8. อธิบายธรรมคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนาแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม
9. เห็นคุณค่าของการพัฒนาจิตเพื่อการเรียนรู้และดำเนินชีวิตและดำเนินชีวิตด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ คือวิธีคิดแบบอุบายปลูกเร้าคุณธรรม และวิธีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์ หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ
10. สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติหรือตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ
11. วิเคราะห์การปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือเพื่อการดำรงตนอย่างเหมาะสมในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลก และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 1.2 **เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ**

1. ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อบุคคลต่างๆ ตามหลักศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด
2. มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด
3. วิเคราะห์คุณค่าของศาสนพิธีและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง
4. อธิบายคำสอนที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญทางศาสนาและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง
5. อธิบายความแตกต่างของศาสนพิธี พิธีกรรม ตามแนวปฏิบัติของศาสนาอื่นๆ เพื่อนำไปสู่การยอมรับและความเข้าใจซึ่งกันและกัน

3. กำหนดการสอนและตัวชี้วัด

สัปดาห์ที่	คาบที่	สาระการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	หมายเหตุ
1 18-22 พ.ค. 58	1	การบริหารจิตเจริญปัญญา,สวดมนต์, แผ่เมตตา,โยนิโสมนสิการ ปฐมนิเทศ - ขอบข่ายเนื้อหา - การวัดผล ประเมินผล - ชี้นำงาน กิจกรรม	ส 1.1 ม.1/10	
2-3 25-29 พ.ค. 58	2-3	การบริหารจิตเจริญปัญญา,สวดมนต์, แผ่เมตตา,โยนิโสมนสิการ หน่วยที่ 1 พุทธประวัติ -สรุปและวิเคราะห์พุทธประวัติ การผจญมาร การตรัสรู้ - ธรรมคุณ 6 การสั่งสอน	ส 1.1 ม.1/5, ม.1/8 ม.1/10	
4-5 8-12 มิ.ย. 58 - 15-19 มิ.ย. 58	4-5	การบริหารจิตเจริญปัญญา,สวดมนต์, แผ่เมตตา,โยนิโสมนสิการ หน่วยที่ 2 การบริหารจิตและเจริญปัญญา -สวดมนต์แปลและแผ่เมตตา -รู้และเข้าใจวิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการ บริหารจิตและเจริญปัญญา -ฝึกการบริหารจิตและเจริญปัญญาตามหลัก สติปัฏฐาน เน้นอานาปานสติ -นำวิธีการบริหารจิตและเจริญปัญญาไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน -พัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโส มนสิการเน้น 2 วิธี คือ วิธีคิดแบบอุบายปลุก เร้าคุณธรรม และวิธีคิดแบบอรรถธรรม สัมพันธ์	ส 1.1 ม.1/4 ม.1/9, ม.1/10	
6-9 22-26 มิ.ย. 58 - 13-17 ก.ค. 58	6-9	การบริหารจิตเจริญปัญญา,สวดมนต์, แผ่เมตตา,โยนิโสมนสิการ หน่วยที่ 3 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา -วันวิสาขบูชา -วันอัฐมีบูชา (ทุกข์ : ชาติ ชรา มรณะ) อริยสัจ 4 -ทุกข์ (ชั้น 5 आयตนะ) -สมุทัย (อกุศลกรรม 10 อบายมุข 6) -นิโรธ (สุข 2)	ส 1.1 ม.1/8, ม.1/10 ส 1.2 ม.1/4	

		-มรรค (กุศลกรรม 10 มงคล 38)		
10 24 , 27 ,29 ก.ค. 58	10	สอบกลางภาคเรียน 1/2555	ส 1.1 ม.1/5, ม.1/8,ม.1/9, ม.1/10 ส 1.2 ม.1/4	
11-13 27-31 ก.ค. 58 - 10-14 ส.ค. 58	11-13	การบริหารจิตเจริญปัญญา,สวดมนต์, แผ่เมตตา,โยนิโสมนสิการ หน่วยที่ 3 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา -วันอาสาฬหบูชา (บุพนิมิตของมัชฌิมาปฏิปทา) -วันเข้าพรรษา -วันออกพรรษา -วันเทโวโรหณะ -ธรรมสวนะ	ส 1.1 ม.1/8, ม.1/10 ส 1.2 ม.1/4	
14-16 17-21 ส.ค. 58 - 31 ส.ค. - 4 ก.ย. 58	14-16	การบริหารจิตเจริญปัญญา,สวดมนต์, แผ่เมตตา,โยนิโสมนสิการ หน่วยที่ 4 ศาสนพิธี -การทำบุญตักบาตร -การถวายภัตตาหารสิ่งของที่ควรถวายและ สิ่งของต้องห้ามสำหรับพระภิกษุ -การถวายสังฆทาน เครื่องสังฆทาน -การถวายผ้าอาบน้ำฝน - การจัดเครื่องไทยธรรม เครื่องไทยทาน - การกรวดน้ำ	ส 1.1 ม.1/10 ส 1.2 ม.1/3, ม.1/5	
17-19 7-11 ก.ย. 58 - 21-25 ก.ย. 58	17-19	การบริหารจิตเจริญปัญญา,สวดมนต์, แผ่เมตตา,โยนิโสมนสิการ หน่วยที่ 5 ชาดกและพุทธศาสนสุภาษิต -มิตตวินทุกชาดก -กมมุนา วัตตตี โลโก : สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม -กल्याณการี กल्याณํ ปาปการี จ ปापกั : ทำดีได้ดี ทำชั่ว ได้ชั่ว	ส 1.1 ม.1/6, ม.1/8,ม.1/10	
20 28 , 30 ก.ย. , 2 ต.ค. 58	20	สอบปลายภาคเรียนที่ 1/2555	ส 1.1 ม.1/6 ม.1/8,ม.1/10 ส 1.2 ม.1/4 ม.1/3, ม.1/5	

4. แผนการประเมินผลการเรียนรู้และการมอบหมายงาน

คะแนนก่อนสอบกลางภาค	25	คะแนน
คะแนนสอบกลางภาค	20	คะแนน
คะแนนหลังสอบกลางภาค	25	คะแนน
คะแนนคุณลักษณะอันพึงประสงค์	10	คะแนน
คะแนนสอบปลายภาค	20	คะแนน
รวม	100	คะแนน

4.1 การประเมินจากงานหรือการบ้านที่มอบหมาย (ก่อนกลางภาค 25 คะแนน)

สาระสำคัญงานที่มอบหมาย	วันที่มอบหมายงาน	ลักษณะการมอบหมาย (เดี่ยว/กลุ่ม)	กำหนดส่งงาน	เวลาที่นักเรียนควรใช้ทำงาน	คะแนน
1. นำเสนอการนำหลักโยนิโสมนสิการมาใช้ในการกำหนดเป้าหมายชีวิตหรือใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน	สัปดาห์ที่ 2 25-29 พ.ค. 58	เดี่ยว	สัปดาห์ที่ 5 15-19 มิ.ย. 58	50 นาที	5
2. ใบงานที่ครูมอบหมาย	ท้ายคาบ	เดี่ยว	คาบต่อไป	50 นาที	10
3. บทบาทสมมุติเรื่อง ศาสนพิธีสำคัญทางศาสนา	สัปดาห์ที่ 6 22-26 มิ.ย. 58	กลุ่ม 6-8คน	สัปดาห์ที่ 8 6-10 ก.ค. 58	50 นาที	5
4. การปฏิบัติ-สวดมนต์แผ่เมตตา บริหารจัดการเจริญปัญญา ใช้โยนิโสมนสิการ	ก่อนเรียนทุก ครั้ง	เดี่ยว	ในคาบเรียน	3-5 นาที	5

4.2 การประเมินจากงานหรือการบ้านที่มอบหมาย (หลังกลางภาค 25 คะแนน)

สาระสำคัญงานที่มอบหมาย	วันที่มอบหมายงาน	ลักษณะการมอบหมาย (เดี่ยว/กลุ่ม)	กำหนดส่งงาน	เวลาที่นักเรียนควรใช้ทำงาน	คะแนน
1. บทบาทสมมุติมารยาทชาวพุทธ	สัปดาห์ที่ 11 27-31 ก.ค. 58	กลุ่ม 6 คน	สัปดาห์ที่ 14 17-21 ส.ค. 58	50 นาที	5
2. นำเสนอชาดก/พุทธศาสนสุภาษิตโดยรูปแบบละคร/นิทาน/หนังสือเล่มเล็ก ฯลฯ	สัปดาห์ที่ 15 24-28 ส.ค. 58	กลุ่ม 6 คน	สัปดาห์ที่ 17 7-11 ก.ย. 58	50 นาที	10
3. การปฏิบัติ-สวดมนต์แผ่เมตตา บริหารจิต เจริญปัญญา ใช้โยนิโสมนสิการ	ก่อนเรียนทุกครั้ง	เดี่ยว	คาบเรียน	3-5 นาที	5
4. ใบงานที่ครูมอบหมาย	ท้ายคาบ	เดี่ยว	คาบต่อไป	50 นาที	5

4.3 การประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยใช้หลักอริยวัฑฒติ 5 (10 คะแนน)

รายวิชา ส 22102 พระพุทธศาสนา 3 ประจำปีภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ได้กำหนดหัวข้อการประเมินได้ดังแสดงในตารางข้างล่าง

หัวข้อการประเมิน	ผลการประเมิน			
	ดีมาก 4	ดี 3	พอใช้ 2	ควปรับปรุง 1
1. ศรัทธา 1.1 เข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา 1.2 แสดงความเคารพในองค์พระรัตนตรัย 1.3 เชื่อมั่นในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม 1.4 ไม่ม่งมายในสิ่งไร้สาระ				
2. ศีล 2.1 ทำความสะอาด เรียบร้อย ถูกต้อง 2.2 มีสัมมาคารวะ 2.3 ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ 2.4 เข้าชั้นเรียนตรงต่อเวลา 2.5 ส่งงามตามกำหนด 2.6 ตรงต่อเวลานัดหมาย				
3. สุตะ 3.1 เตรียมบทเรียนล่วงหน้าก่อนเรียน 3.2 ช่างสังเกตและซักถามปัญหาที่สงสัย 3.3 อ่านหนังสือ หรือทำการบ้านเป็นประจำ 3.4 สนใจ ตั้งใจฟังขณะครูสอน 3.5 เข้าห้องสมุดอ่านหนังสือเป็นประจำ 3.6 เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนทุกครั้ง				
4. จาคะ 4.1 รับฟังความคิด/หรือข้อเสนอแนะของเพื่อน/ผู้อื่น 4.2 อาสา/เสนอตัวช่วยเหลืองานของกลุ่มตามความสามารถ 4.3 เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ แบ่งปันของกินของใช้ให้ผู้อื่น 4.4 ให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม 4.5 เผื่อแผ่แบ่งปันความรู้ความเข้าใจในบทเรียนกับเพื่อน				
5. ปัญญา 5.1 วางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ 5.2 มีทักษะกระบวนการคิด โดยใช้เหตุและผล 5.3 มีความยับยั้งชั่งใจ รู้จักควบคุมอารมณ์ 5.4 มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรม 5.5 ยืนยันในสิ่งที่ถูกต้อง				

4.4 การประเมินจากการสอบกลางภาค (20 คะแนน)

กำหนดการสอบกลางภาคสัปดาห์ที่ 10 (24 , 27 ,29 ก.ค. 58) เวลาที่ใช้ในการสอบ 60 นาที สารการเรียนรู้ และลักษณะของข้อสอบที่ใช้ในการสอบกลางภาคมีรายละเอียดดังนี้

หัวข้อ/เนื้อหาที่ใช้ในการสอบ	ลักษณะและจำนวนข้อสอบ	จำนวนข้อสอบ	คะแนน
หน่วยที่ 1 พุทธประวัติ -สรุปและวิเคราะห์ พุทธประวัติ การผจญมาร การตรัสรู้ - ธรรมคุณ 6 การสั่งสอน	- ปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก	6 ข้อ	3
หน่วยที่ 2 การบริหารจิตและเจริญปัญญา -สวดมนต์แปลและแผ่เมตตา -รู้และเข้าใจวิถีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจิตและเจริญปัญญา -ฝึกการบริหารจิตและเจริญปัญญาตามหลักสติปัฏฐาน เน้นอานาปานสติ -นำวิธีการบริหารจิตและเจริญปัญญาไปใช้ในชีวิตประจำวัน -พัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการเน้น 2 วิธี คือ วิธีคิดแบบอุบายปลุกเร้าคุณธรรม และวิธีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์	- ปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก - อัตนัย 1 ข้อ (ชนิดบรรยายหรือเติมคำ)	4 ข้อ 1 ข้อ	2 5
หน่วยที่ 3 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา -วันวิสาขบูชา -วันอัฐมีบูชา (ทุกข์ : ชาติ ชรา มรณะ) อริยสัจ 4 -ทุกข์ (ชั้น 5 आयตนะ) -สมุทัย (อกุศลกรรม 10 อบายมุข 6) -นิโรธ (สุข 2) -มรรค (กุศลกรรม 10 มงคล 38)	- ปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก - อัตนัย 1 ข้อ (ชนิดบรรยายหรือเติมคำ)	10 ข้อ 1 ข้อ	5 5
	- ปรนัย	20 ข้อ	10
	- อัตนัย	2 ข้อ	10
รวม			20

4.5 ประเมินจากการสอบปลายภาค (20 คะแนน)

กำหนดสอบปลายภาคสัปดาห์ที่ 20 (28 , 30 ก.ย. , 2 ต.ค. 58) เวลาที่ใช้ในการสอบ 60 นาที หัวข้อ/เนื้อหา และลักษณะของข้อสอบมีรายละเอียดดังตาราง

หัวข้อ/เนื้อหาที่ใช้ในการสอบ	ลักษณะและจำนวนข้อสอบ	จำนวนข้อสอบ	คะแนน
หน่วยที่ 3 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา -วันอาสาฬหบูชา (บุพนิมิตของมัชฌิมาปฏิปทา) -วันเข้าพรรษา -วันออกพรรษา -วันเทโวโรหณะ -ธรรมสวนะ	- ปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก	8 ข้อ	4
หน่วยที่ 4 ศาสนพิธี -การทำบุญตักบาตร -การถวายภัตตาหารสิ่งของที่ควรถวายและสิ่งของต้องห้ามสำหรับพระภิกษุ -การถวายสังฆทาน เครื่องสังฆทาน -การถวายผ้าอาบน้ำฝน	- ปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก - อัตนัย 1 ข้อ (ชนิดบรรยายหรือเติมคำ)	6 ข้อ 1 ข้อ	3 5
หน่วยที่ 5 ชาตคและพุทธศาสนสุภาษิต -มิตตวินทุกชาตค พุทธศาสนสุภาษิต กมมฺนา วตตตี โลโก : สัตวโลกย่อมเป็นไปตามกรรม กลยาณการี กลยาณํ ปापการี จ ปापํ : ทำดีได้ดี ทำชั่ว ได้ชั่ว	- ปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก - อัตนัย 1 ข้อ (ชนิดบรรยายหรือเติมคำ)	6 ข้อ 1 ข้อ	3 5
	- ปรนัย	20 ข้อ	10
	- อัตนัย	2 ข้อ	10
รวม			20